

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет Кафедра теорії та історії політичної науки
Наукове товариство ім. Шевченка Західний науковий центр
Інститут соціогуманітарних проблем людини
у співпраці
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Львівське обласне відділення Всеукраїнської громадської організації
«Товариство психологів України»
Відділ кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом
Львівська регіональна бізнес-платформа
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Факультет психології та соціальної роботи Одеського національного університету
імені І.І.Мечникова
Краківський економічний університет (Польща)
Жешівський університет (Польща)
Університет Костянтина Філософа в Нїтрі (Словаччина)
Державна вища техніко-економічна школа ім. Броніслава Маркевича у Ярославі (Польща)
Університет Яна Вижиговського (Польща)
Приватний університет Вебстера (Австрія, Італія)
Філософський факультет Бухарестського університету (Румунія)
Інститут психології, Школа мистецтв і наук Державний університет імені Ілії, Тбілісі (Грузія)

ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДУХОВНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА

**Збірник тез
VII Міжнародної науково-практичної
конференції**

20 квітня 2022 року

Львів 2022

УДК 378.4.03:316.46

Філ 51

"Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства", міжнародна наук.-практ. конф. (2021; Львів).

Збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції "Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства", 20 квітня 2022 р. / за ред. Л.В. Рижак ; відповід. за вип. Н. І. Жигайло, Ю. В. Максимець. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 228 с. : рис. , табл. – Бібліогр. в кінці ст.

Для науковців, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Ivan Franko National University of Lviv
Faculty of Philosophy Department of Theory and History of Political Science
Western Scientific Center
Institute of the Humanities and Social Sciences
in cooperation with
G.S. Kostiuk Institute of Psychology of the National Academy
of Educational Sciences of Ukraine
Lviv regional branch of the Ukrainian public organization
“Ukrainian Psychological Association”
Lviv Regional Business Platform
Danylo Halytsky Lviv National Medical University
Faculty of Psychology and Social Work of Odessa I.I.Mechnikov National University
Cracow University of Economics (Poland)
University of Rzeszów (Poland)
Constantine the Philosopher University in Nitra (Slovakia)
Bronisław Markiewicz State Higher School of Technology and Economics
in Jarosław (Poland)
Uczelnia JanaWyzykowskiego (Poland)
Private Webster University (Austria, Italy)
University of Bucharest Faculty of Philosophy
Institute of Psychology School of Arts and Sciences Ilia State University, Tbilisi (Georgia)**

PHILOSOPHICAL AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF SPIRITUALITY OF SUSTAINABLE HUMAN DEVELOPMENT

**Treasury of thesis
of the VII International Scientific and Practical
Conference**

April 20, 2022

*Боженко Н., Малярська Н., Боженко М.,
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького*

КОМУНІКАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ-ПОТРЕБА ЧИ НЕОБХІДНІСТЬ?

Для усіх нас громом серед ясного неба була війна...Що робити? Як жити?А у нас викладачів- о 9 годині- пара, студенти... Займаємось дистанційно. Всі студенти підключились, абсолютно всі. Хочеться бути сильним ,впевненим, а голос дрижить...і стримуєш себе , щоб не розплакатись... Говоримо, що треба ,щоб усі були насамперед в безпеці, щоб зібрали тривожні рюкзаки...І ось одна студентка попросилась до слова. «Я не знаю, чи усі ви вірите у Бога, але, давайте разом прочитаємо молитву. Я буду говорити, а ви усі повторюйте!»- сказала вона. І всі разом ми молились за мир, за Україну, за наш народ, за швидке переможне закінчення війни. Ми усі стали раптом надзвичайно близькі, рідні, дуже потрібні один одному. І ми вже з новим натхненням почали розбирати тему, розв'язувати клінічні задачі. Не знаю, як би ми пережили цей день . Але спілкування з студентами, наша спільна молитва, щире бажання підтримати один одного стали важливим початком нашого нового життя, життя в умовах війни, в умовах великої трагедії нашого народу... А потім двотижневі канікули та спілкування по телефону, переживання ,найбільше за тих студентів, які живуть в гарячих точках, намагання допомогти ,підтримати, вирішити якісь проблеми...Волонтерство, пацієнти, біженці...і безперервний інформаційний марафон - Київ, Харків, Ірпінь, Чернігів, Маріуполь...вся Україна у небезпеці, у війні!

І знову навчання! А вранці рашисти розбомбили Чернігівський університет...Слова ректора цього Вишу стали прологом до початку наших занять -« Рашистам не потрібна освіта, щоб плести лапті, а наша молодь буде вчитись, студенти будуть здобувати нові знання, бо Україна сучасна країна і їй потрібні розумні, кваліфіковані , думаючі люди!!! »

І знову усі студенти в Zoom- з усієї України, з усього світу !!! І усі пишуть тести, працюють, вчаться! Як радісно було усіх їх знову побачити! І ми ,викладачі ,ніби ожили, знову відчували себе на своєму місці. Ми єдині зі своїми студентами у своєму бажанні бути гідними громадянами своєї країни, боротися за перемогу України, робити свою роботу якнайкраще!

Аналіз сучасної педагогічної практики засвідчує наявність суперечностей між високим рівнем професійних знань, умінь, навичок викладачів ВНЗ та часто неспроможністю передати їх студентам, невмінням залучати їх до творчої діяльності, створювати доброзичливу атмосферу, встановлювати з ними психологічний і педагогічний контакт, керувати власним емоційним станом. Причиною багатьох проблем, які виникають у педагогічній взаємодії, є недостатній рівень сформованості комунікативних умінь викладача.

Успіх викладача ВНЗ зумовлений не лише власними професійними (науковими, навчальними, організаційними, управлінськими) здобутками, але й здатністю налагодити сталі комунікаційні стосунки як зі студентами. У цьому сенсі особливого значення набувають пізнавальні можливості комунікативного підходу, який забезпечує методологічне підґрунтя для ефективної співпраці в комунікаційному циклі «викладач — студент».

Зв'язок «викладач — студент » залежить не лише від наукових можливостей лідера наукової школи, а і його здатності безпосередньо спілкуватися зі своїми вихованцями. Чим тіснішими є комунікаційні зв'язки між усіма фігурантами наукового і навчально-виховного процесу, тим збільшується рівень його результативності. Звісно, комунікаційний зв'язок «викладач — студент» не обмежується лише науковою і навчально-виховною діяльністю, він зумовлений характером особистості як викладача, так і студента, прагненням взаємодіяти і співпрацювати, оскільки комунікація (в цьому разі розглядається як спілкування) — це складна система взаємозалежних зв'язків між викладачем і студентом.

- співпрацю викладача і студента в процесі наукової і навчально-виховної діяльності;
- безпосереднє спілкування викладача зі студентом не лише в аудиторії, а й поза навчальним процесом;
- регулярне проведення індивідуальних, групових і масових форм наукової і науково-виховної діяльності, зокрема, залучення їх до наукових конференцій ;
- наявність сайту викладача, який створює сприятливі умови для спілкування та передачі інформації;
- використання можливостей Інтернету, зокрема електронної пошти, для обміну повідомленнями;
- застосування телефонного зв'язку для передачі коротких повідомлень та ін.

Спілкування викладача зі студентами передбачає такі цілі:

- 1) інформаційну — взаємообмін навчальною і науковою інформацією;
- 2) ціннісно-орієнтаційну — передачу суспільно-значущих і професійно-важливих норм і цінностей;
- 3) спонукальну — підтримку студента, мотивацію його діяльності;
- 4) соціальну — узгодження спільних дій, зворотний зв'язок між суб'єктами педагогічної взаємодії.

Педагогічне спілкування, як особливе соціально-психологічне явище, характеризується такими функціями:

- соціально-перцептивною — сприймання і пізнання викладачем і студентом один одного;
- комунікативно-поведінковою — передача інформації та обмін соціальними ролями, організація спільної діяльності;
- емоційною — оцінне ставлення викладача до студента як особистості, експресивні реакції кожної зі сторін спілкування;
- соціальною самопрезентацією.

Отже, арсенал сучасного викладача має багатовекторні способи комунікаційного зв'язку зі студентами. У разі необхідності він може успішно скористатися для спілкування зі своїми студентами всією системою комунікаційних каналів, засобів і способів або надати перевагу одному з них.

Якнайкраще пояснювати матеріал занять, залучаючи новітні методики навчання, звичайно, дуже важливо. Але одне з найважливіших завдань педагога є виховання молодшої людини, патріота своєї країни. А тому дуже важливе обговорення сучасності, заглиблення в правдиву нашу історію, пояснення важливих подій історії у зв'язку з сьогоденням. Тому що виховні, історичні, патріотичні аспекти у роботі педагога надзвичайно актуальні в об'єднанні нашої нації.

Студенти-дорослі люди. Вони повинні володіти справжньою актуальною інформацією. А ми повинні виховувати у них благородство і співчуття до стражденного та сильного нашого народу та повну непримиренність до ворога і несприйняття його безмірно жорстоких та нелюдських вчинків.

Багаторічний досвід викладання своєї дисципліни надає підстав для таких основних висновків:

- під час дистанційного навчання переважає опосередковане електронне спілкування між викладачем і студентом;
- у процесі стаціонарного (аудиторного) навчання традиційних, на нашу думку, найефективніших способів комунікаційного зв'язку між викладачем і студентом є безпосереднє спілкування не тільки в аудиторії, а й за її межами. Під час безпосереднього спілкування викладача і студента, зазвичай, досягається порозуміння, коли в реальному часі студент має можливість переконатися в перспективності розвитку окремих напрямів своєї діяльності. Безпосереднє спілкування між викладачем і студентом надає можливості миттєво обговорити актуальні, нагальні як для викладача, так і студента проблеми.

Викладацький досвід виявляє три основні форми комунікаційної взаємодії викладача зі студентами: індивідуальну, групову, масову і говорить про те, що різні рівні комунікації між викладачем і студентами потребують збагачення каналів, способів і засобів спілкування.

Процес професійно-педагогічного спілкування передбачає такі етапи:

- 1) моделювання педагогом майбутнього спілкування зі студентом або групою (прогностичний етап);
- 2) організація безпосереднього спілкування в момент початкової взаємодії («комунікативна атака»);
- 3) управління спілкуванням під час педагогічного процесу;
- 4) аналіз ситуації попереднього спілкування та його моделювання на подальшу діяльність.

Щоб спілкування було конструктивним, викладач має опанувати психолого-педагогічну культуру спілкування:

- знати психологію студентського віку й особливості конкретної студентської аудиторії;
 - об'єктивно оцінювати поведінкові реакції, комунікативну активність окремих студентів, адекватно емоційно реагувати на них;
 - уміти швидко організувати аудиторію і привернути її увагу до змісту заняття ,
- залучати до активної роботи всіх студентів;
- вибирати такий спосіб своєї поведінки, який найкраще б відповідав особливостям і психічному стану студентів;
 - опанувати прийоми стимулювання інтелектуальної ініціативи й пізнавальної активності студентів, організації діалогової взаємодії;
 - своєчасно коригувати комунікативний задум відповідно до реальних умов;
 - аналізувати процес спілкування, співвідношення мети, засобів і результатів комунікативної взаємодії.

Студенти- це наша молодь, наш золотий резерв, наше майбутнє ! Тому комунікація викладачів та студентів під час війни- це не тільки нагальна потреба ,але й важлива необхідність ! Тільки разом- ми сильна велика нація ! Тільки разом ми переможемо ворога! Слава Україні! Героям слава!!!